

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики

*Про розгляд законопроекту
за реєстр. № 3852 від 15.07.2020*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 16 червня 2021 року (протокол № 92) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів, які регулюють передачу меліоративних систем у тимчасове користування (реєстр. № 3852 від 15.07.2021 р.), поданий народними депутатами України Плачковою Т.М., Івченком В.Є. та іншими.

Законопроектом запропоновано зміни до законів України «Про меліорацію земель», «Про державно-приватне партнерство», «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», «Про концесію», якими, зокрема, передбачено:

розширити повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо передачі меліоративних систем у тимчасове користування, зокрема, на основі угод державно-приватного партнерства,

додати до сфери застосування державно-приватного партнерства такий напрямок, як забезпечення функціонування, модернізація, реконструкція та технічне переоснащення об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, зокрема зрошувальних і осушувальних систем, а також систем протипаводкового та протиповеневого захисту,

встановити особливості концесії щодо експлуатації та реконструкції меліоративних систем.

Слід зазначити, що законом про державний бюджет на 2021 рік Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, як головному розпоряднику коштів державного бюджету (*відповідальний виконавець бюджетної програми – Державне агентство водних ресурсів України (далі – Держводагентство)*) за бюджетною програмою 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» передбачені видатки в обсязі 5 285,8 млн грн, в тому числі за загальним фондом – 2 516,7 млн грн, за спеціальним фондом – 2 769,1 млн грн. При цьому, спеціальний фонд державного бюджету за зазначеною бюджетною програмою формується, зокрема, за рахунок власних надходжень

водогосподарських організацій Держводагентства, які у 2021 році становитимуть 2 731,1 млн грн, а саме: плата за послуги, пов'язані із забором води на полив – 2 670,7 млн грн, за оренду майна – 11,3 млн грн, від реалізації майна – 8,4 млн грн, інші платні послуги – 40,7 млн грн.

У експертному висновку Міністерства фінансів України до законопроекту зазначено, що згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1101 до переліку платних послуг, які надаються бюджетними установами, що належать до сфери управління Держводагентства, належать послуги, пов'язані з подачею води юридичним і фізичним особам з меліоративних систем і водних джерел для поливу зрошуваних або зволоження осушених земель, промислових і комунальних потреб, а також поливу городів, садів і богарних земель та наповнення наливних водойм.

Разом з тим, Міністерство фінансів України звертає увагу, що відповідно до Порядку визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства фінансів України від 25.12.2013 № 544/1561/1130, надання платних послуг здійснюється на підставі договорів, які укладаються сторонами. Згідно вказаного Порядку витрати на подачу води до точки водовиділу, а також з точки водовиділу, які не покриваються бюджетним фінансуванням, згідно з розрахунками організації включаються до розрахунку договірної ціни (у тому числі електроенергія, капітальні видатки, заробітна плата).

За висновком Міністерства фінансів України, у разі надання меліоративних систем в концесію або на умовах державно-приватного партнерства держава може втратити значну частину надходжень до спеціального фонду державного бюджету за зазначеною бюджетною програмою, проте, у Держводагентстві залишиться зобов'язання щодо забезпечення водопостачанням юридичних і фізичних осіб до точки водовиділу, що потребуватиме покриття зазначених витрат за рахунок загального фонду державного бюджету.

Враховуючи наведене, Міністерство фінансів зазначає, що реалізація норм законопроекту може потребувати додаткових коштів загального фонду державного бюджету, однак зауважує про відсутність у матеріалах законопроекту необхідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків таких витрат, а також пропозицій щодо джерел їх покриття.

Поряд з цим, Міністерство фінансів України у експертному висновку до законопроекту звертає увагу, що відповідно до статті 4 Закону України «Про приватизацію державного майна» водосховища і водогосподарські канали комплексного призначення, гідротехнічні захисні споруди, об'єкти інженерної інфраструктури загальнодержавних та міжгосподарських меліоративних систем не підлягають приватизації.

Згідно із статтею 7 Закону України «Про державно-приватне партнерство» приватний партнер має право передавати частину майна, що

входить до складу об'єкта державно-приватного партнерства, в оренду, якщо це передбачено договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства.

Відповідно до статті 26 Закону України «Про концесію» істотними умовами концесійного договору є, зокрема, фінансові умови створення, будівництва об'єкта концесії, період його експлуатації. Концесійним договором також визначаються умови встановлення і зміни цін (тарифів) на товари (роботи, послуги), що створюються (виконуються, надаються) концесіонером, - у випадках концесій на ринках, що перебувають у стані природної монополії.

З огляду на вищезазначені вимоги Міністерство фінансів України зауважує, що рішення щодо укладання договорів державно-приватного партнерства та передачі в концесію об'єктів, зазначених у законопроекті, повинно прийматись з урахуванням недопущення втрати зазначеного майна, збереження цільового його використання, а також з урахуванням вищезазначених фінансових засад реалізації проектів на умовах державно-приватного партнерства та концесії.

Крім цього, Міністерством фінансів зауважено про те, що передача в концесію меліоративних систем може призвести до збільшення собівартості подачі води, оскільки різні концесіонери можуть встановити різні платежі, що спричинить збільшення собівартості подачі води та, відповідно, підвищення цін на сільськогосподарську продукцію. У зв'язку із цим, до законопроекту необхідно додати детальні фінансово-економічні розрахунки та обґрунтування щодо впливу положень законопроекту на показники державного та місцевих бюджетів.

На думку авторів законопроекту, надання права передачі меліоративних систем у тимчасове користування спеціалізованим підприємницьким структурам на основі угод державно-приватного партнерства дасть можливість залучити до модернізації, реконструкції та технічного переоснащення основних меліоративних засобів та до відтворення меліорованих земель значну суму приватних інвестицій. Отже, вплив законодавчої ініціативи на показники бюджету напевно визначатиметься залежно від практики управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем на умовах державно-приватного партнерства і наскільки таке управління виявиться ефективнішим, ніж управління здійснюване безпосередньо державними та комунальними підприємствами.

Необхідно зазначити, що розробником всупереч вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту, що має вплив на показники бюджету не надано фінансово-економічних обґрунтувань (розрахунків), а також пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Про невиконання таких вимог зазначено також Міністерством фінансів України у своєму висновку до цього законопроекту.

За узагальнюючим висновком Міністерства фінансів України законопроект потребує доопрацювання, при цьому, зауважено, що реалізація положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків державного бюджету та надання фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Термін набрання чинності, визначений у законопроекті, не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, якою передбачено, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів, які регулюють передачу меліоративних систем у тимчасове користування (реєстр. № 3852 від 15.07.2021 р.), поданий народними депутатами України Плачковою Т.М., Івченком В.Є. та іншими, має вплив на показники бюджету (зменшуючи надходження державного бюджету від власних надходжень бюджетних установ *(надання платних послуг бюджетними установами Держводагентства)* і відповідно зменшуючи витрати спеціального фонду державного бюджету щодо забезпечення водопостачанням юридичних і фізичних осіб, що може потребувати збільшення видатків загального фонду державного бюджету на відповідні заходи). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2021/202573 від 18.06.2021

552832